

Oslo kommune, Byrådsavdeling for finans,
postmottak@byr.oslo.kommune.no

Vøienvolden, 12. juni 2014

FORSLAG TIL KOMMUNEPLAN. Høringsuttalelse.

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) sender med dette sine merknader til det framlagte forslaget til ny kommuneplan. Vi takker for utsatt høringsfrist, jfr. brev fra byrådsavdelingen datert 27.5.2014.

Sammendrag

- NOA fremmer en rekke konkrete forslag til endringer av planens juridisk bindende bestemmelser og retningslinjer, se neste side.
- Det rike biologiske mangfoldet og grøntstrukturen i Oslo har for dårlig beskyttelse. Planens virkemiddel er for svake til å oppnå planens mål. En mer offensiv politikk er nødvendig. Vern av alle registrerte naturtyper er et minimum, men sterkere virkemidler er i tillegg nødvendige, dersom mangfoldet skal bevares og Oslo skal være en ledende miljøby.
- Forslaget om «aktivitetssoner» innover i nærmarka er et brudd med hele Markakulturen, er i strid med Markaloven og snur tidligere enstemmig vedtatt politikk på hodet. Samtlige av Markaorganisasjonene går mot forslaget – som kreves trukket.
- Oslo er i ferd med å drukne i biler. Utbygging av T-banenettet, nye sentrumstunneler for T-bane og jernbane og en radikal satsing på tilrettelegging for sykkel og gange er nødvendig for å opprettholde byens bokvaliteter. Tiltak for kollektivtrafikk må kombineres med effektive tiltak for å redusere bilbruken.
- Fortetting er nødvendig for å spare areal. Men fortetting er ikke synonymt med høyhus. Byen må fortettes med miljøkvalitet. Sterke fagmiljøer mener at en tett by kan oppnås uten høyhus, og med stedstilpasset variasjon i byggehøyde. Høyhus har mange negative konsekvenser og fører til en fremmedgjøring og tap av byens identitet.
- Utbygging av større boligkonsentrasjoner og etablering av store, nye arbeidsplasser må skje i tilknytning til eksisterende knutepunkt eller utsettes til områdene får T-baneløsning eller annen tilfredsstillende kollektivtransportløsning.
- En tettere by må også ha flere og større grønne lunger, planens ambisjoner i så måte er alt for lave. Også bevaring av bytrærne må styrkes, gjennom speilvending av trærnes rettsvern: Store trær må ikke tillates felt uten etter en godkjenning fra Bymiljøetaten.

Oppsummering av forslag og krav knyttet til planens juridisk bindende regler (bestemmelser og retningslinjer)

- Kommuneplanens bestemmelser, § 2.1.: Bevaring av kommunens rike, men sårbare biologiske mangfold må være en del av planens formål
- Bestemmelser, § 3, Plankrav: Det må stilles som et plankrav for Gjersrud-Stensrud – utbyggingen og utbygging av dalbunnen i Groruddalen at T-bane etableres og er tilgjengelig samtidig med at de første familiene flytter inn i de nye bydelene.
- § 3.2, punkt 1: Biologisk mangfold må medtas i opplistingen av hensyn som skal utløse krav om reguleringsplan.
- § 3.2., punkt 2. Reguleringsplan er blant de viktigste arenaene for medvirkning og for å ta vare på grønne verdier. Forslaget om å unnta enkelte utbyggingsformer fra kravet om reguleringsplan kreves strøket. Tiltak som unntas kravet til reguleringsplan vil ikke kunne pålegges rekkefølgebestemmelser etter § 5.1.
- Kravet til blågrønn faktor (retningslinjer til § 4.2. og 6.2.) må omgjøres fra å være retningslinjer til juridisk bindende *bestemmelse*.
- Kravet til stille områder (§ 7.1, punkt 4) må skjerpes, slik at ny virksomhet eller utvidelse av gammel ikke tillates, dersom det påvirker sonen negativt.
- Marka må tas med i oppregningen av områder der antennemaster forbys (§7.5).
- Siden belastningen på naturmangfoldet må forventes å øke fra et allerede uakseptabelt nivå ved fortettingen av byen, må kravene i § 7.6 skjerpes vesentlig: Områder med registrerte naturverdier av alle kategorier må bevares urørt og tiltak som kan forringe verdiene ikke tillates (§ 7.6., punkt 2).
- Det må innføres et nytt punkt 4 under § 7-6 om eksisterende trevegetasjon:
«Eksisterende trær i byggesonen med stammeomkrets større enn 150 cm målt 1 meter over bakken tillates ikke felt uten etter godkjenning av Bymiljøetaten.»
- Spredt boligbebyggelse i Sørkedalen, § 10.1, punkt 2 er i strid med Markaloven og kreves tatt ut i sin helhet.

- Nytt punkt under § 10.1. Marka: Vegetasjonsbelter langs vassdrag (jfr vannressursloven, § 11). Tiltak av alle slag skal unngås i vegetasjonsbeltene til Marka-vassdragene. Vegetasjonsbeltenes bredde skal være minimum 30 meter langs hovedvassdragene og 15 meter langs sidebekker. I vegetasjonsbeltene er det tillatt å ta ut enkeltrær inntil 20 % av stående kubikkmasse før tiltaket.
- Nytt punkt under § 10.1. Marka: Det innføres hensynssoner (pbl, § 11.8) med særlige hensyn til bevaring av naturmiljø innenfor LNF-området. Innenfor disse tillates ikke tiltak som kan redusere natur- eller naturopplevelsesverdiene, dog kan skogbruk som etterlater et stabilt, kontinuerlig skogbilde tillates. Kart med forslag til slike hensynssoner ettersendes.
- Skar leir (§10.4. punkt 4). Kun vernede og verneverdige bygninger (gul liste) bevares, resten av bygningsmassen saneres.
- «Aktivitetssone» (§ 10.1, punkt 5) tas ut i sin helhet. Forslaget strider mot Markaloven, enstemmig vedtak i bystyret (se fullstendig høringsuttalelse, side 13-14) og er i strid med publikums ønsker. Samtlige Markaorganisasjoner går mot denne sonen, og anbefaler å bygge videre på de idrettsområdene som allerede er etablert i kommuneskogene. Forvaltningen av kommunens egne arealer er fastsatt etter et langvarig og grundig arbeid, der alle organisasjonene var involvert, og som førte til anbefalinger som alle kunne akseptere, og som bystyret vedtok enstemmig. Tukling med dette kompromisset aksepteres ikke.
- Som en følge av punktet over, må retningslinjer for aktivitetssonene utgå.
- Turdrag (§ 10.1., punkt 6. Da tilrettelegging for friluftsliv er tillatt etter Markaloven, og alle forslag om slike traséer uansett også må behandles etter Markaloven, ansees dette punktet overflødig, og kreves tatt ut. Forslaget er for øvrig for dårlig presentert til en offentlig høring, med visning kun på kart uten detaljer og i liten målestokk. Dersom vårt primære standpunkt om at punktet sløyfes tas til følge, vil NOA gi sin støtte til høringsuttalelsen fra Østmarkas Venner, som går mot at det anlegges helårstrasé gjennom kulturlandskapet på Dølerud i verneområdet ved Spinneren .
- Byggehøyder (§ 11.1.). Teksten til retningslinjene må endres, slik at byggehøyden varieres og tilpasses områdets plassering i byens amfi-formede landskap og viktige strøks- og bygningsmessige identitetsmarkører. For eksempel er en økning av byggehøyden langs Karl Johans gate opp mot retningslinjenes maksimalhøyder helt uakseptabel.

- Grøntstruktur (§ 12.1., punkt 1). Teksten forslås endret, slik at bevaring av biologisk mangfold overordnes bruksaspektet i bestemmelsen. Alle registrerte naturverdier må bevares, og det må søkes å utvide arealet av grøntstrukturen i tilknytning til de registrerte naturverdiene, slik at også bruken av områdene ivaretas.
- § 13.3. Vassdrag. Se forslaget om å fastsette vegetasjonsbelter etter vannressurslovens § 11 for vassdragene i Marka.
- Randsoner til vassdragene i byggesonen. For å ivareta naturverdiene i tillegg til sonenes tilgjengeliggjøring for publikum, foreslås bredden på sonene øket til 30 meter langs hovedvassdragene og 15 meter langs sidebekkene.

Med vennlig hilsen
NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS

Gjermund Andersen,
styreleder

Vedlegg: Utfyllende høringsuttalelse fra NOA

Oslo mot 2030

Kommuneplan for Oslo

Høringsuttalelse

fra

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)

Om NOA

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) er landets eldste naturvernforening, stiftet 29. april 1914. NOA er en selvstendig juridisk enhet og et fylkeslag av Norges Naturvernforbund. Foreningen har 7.000 medlemmer, 16 lokallag, 2 studentlag og 7 arbeidsgrupper. NOA utgir medlemsbladet ”Grevlingen” med 4 utgaver i året, og i forbindelse med 100-årsjubiléet en rekke tematiske utgivelser, i tillegg til en egen jubileumbok. NOA arrangerer en rekke møter, kurs og turer.

Foreningens hovedsaker er for tiden følgende:

- **Sikring av Osloområdet for friluftsliv og naturopplevelse**
Det er naturen som er hovedattraksjonen i Marka. NOA kjemper for at det er hensynet til naturen og det enkle friluftslivet som skal styre forvaltningen av Marka. Videre arbeider vi for å bevare opplevelseskvalitetene i Marka og i å hindre inngrep, særlig fra skogbruket. Takket være NOAs innsats, nærmer vi oss 10 % av Marka vernet etter Naturmangfoldloven. NOA bistår organisasjoner i andre byer med erfaringer og råd vedr. forvaltning av bymarkene.
- **Sikring av biologisk mangfold i våre arbeidsområder**
Områdene i indre Oslofjord er landets rikeste, rent biologisk, men også det mest utsatte for inngrep. NOA arbeider derfor for vern etter naturmangfoldloven og annen sikring av biologisk verdifulle områder.
- **Vern og forvaltning av skog**
Som følge av NOAs innsats for Osloområdet har vi også fått ansvar for å arbeide med vern av skog og skogbruksspørsmål nasjonalt i Naturvernforbundet. Takket være NOAs innsats siden tidlig 90-tall har vernandelen økt betydelig, og skogbruket er tvunget til å innføre sertifiseringsregler for sin virksomhet.
- **Sikring av nærmiljø**
NOA tar seg av saker fra enkeltmedlemmer og lokale grupper som angår deres nærmiljø. Fredning av trær, hindring av utbygging, bedre lokale trafikkforhold er blant gjengangerne. Større områder som Bygdøy, Østensjøvannet og Husebyskogen-Mærradalen er blant de større nærmiljøoppgavene våre i Oslo, men også de små, grønne lungene i nærmiljøene. Oslos bo- og miljøkvaliteter må bevares, tross sterk vekst.
- **Areal og samferdsel i Osloregionen**
NOA arbeider med å skape en menneskevennlig by, en by som ikke kveles av trafikk og forurensning. En by som ikke eser utover i Marka og på dyrka jord. Derfor arbeider vi både for en optimal arealbruk, konsentrasjon av ny bebyggelse i knutepunkt, for å styrke kollektivtrafikken, bygging av nye sentrumstunneler for jernbane og T-bane, og med restriksjoner på privatbilisme og på parkeringsmulighetene i Oslo.

NOAs særpreg og identitet er knyttet til frivillighet og idealisme. Det er de aktive som *er* foreningen, som bærer naturverntanken videre, fortsetter der forrige generasjon slapp. Ulønnet, uten egeninteresse, men for et bedre samfunn og for en rik framtid for våre barn. Slik sett er Naturvernbevegelsen et godt eksempel på en tredje sektor i samfunnet, som både skal ha et kritisk blick på næringslivet og på myndighetene. Et korrektiv og en stemme for framtidens generasjoner og for medskapningene.

NOAs visjon for Oslo

NOAs visjon for Oslo er en konsentrert by med store bo- og miljøkvaliteter, som tar godt vare på naturmangfoldet, naturopplevelsesverdier og det enkle friluftslivet i Marka, i grønne lunger og blå struktur, og på øyer og strandareal i og ved fjorden. En by der transportoppgavene i hovedsak løses gjennom kollektivtrafikk, gange og sykkel. En by som tar lokaldemokrati og folkelig medvirkning på alvor.

Oslo er landets hovedstad og den viktigste byen i regionen, men kan ikke løse alle regionens utfordringer alene, men inngår i forpliktende samarbeid med resten av hovedstadregionen om arealbruken og transportutfordringene.

Overordnet om høringsutkastet

«Oslo mot 2030» er et meget omfattende dokument, med til dels detaljerte bestemmelser for en rekke av samfunnets områder.

Vekst og prognoser

Forslaget tar ikke grep for styring av veksten, men legger kun opp til å tilpasse seg antakelser om vekst. Vekst ikke et mål i seg selv. Vekst kan og bør styres.

Mål og midler

Planen har mange gode målsettinger, men tiltak og løsninger som ikke alltid underbygger målene, heller tvert i mot.

Dårlig beskyttelse av naturmangfold og grønne områder

Forslaget har mange fine målsettinger om bevaring av biologisk mangfold og byens grønne preg, men tar ikke grep som effektivt kan stoppe naturødeleggelsene i praksis. Planen må i mye større grad styrke beskyttelsen av biologisk mangfold, framfor relativt dårlig vedlikehold av dagens verktøy. Alle registrerte naturtyper må vernes, et økologisk nettverk må reetableres og skjøtselen av grønne områder må i større grad ta hensyn til det biologiske mangfoldet.

Marka – byens stolthet

Forslagets forsøk på større endringer av Markagrensa ved Romsås og ved Gjersrud er i strid med Markaloven, og får derfor ikke Naturvernforbundets støtte. De mindre justeringene er uproblematisk.

Forslaget om «aktivitetssoner» trekker opp prinsipper for forvaltningen av hundremeterskogene og nærmarka som snur Bystyrets enstemmig vedtatte mål og retningslinjer for kommuneskogene på hodet. Forslaget er også i strid med Markaloven og i utakt med folks ønsker til marka-opplevelser. Denne delen av forslaget må trekkes tilbake.

Dårlig beskyttelse av trær i byen

Oslo er en grønn by, takket være bl.a. bevaring og aktiv planting av trær i forrige århundre. I vår tid skjer en tiltakende rasering av det forfedrene plantet, og en bedre beskyttelse av bytrærne er avgjørende både for byens grønne preg, men også for dens identitet og attraktivitet. Bytrærnes rettsvern må styrkes, ved at trær større enn 120cm i omkrets i brysthøyde ikke kan felles uten etter godkjenning fra Bymiljøetaten.

Samordnet areal- og transportplanlegging

Ønsket om en tett og transporteffektiv by, som NOA slutter seg til, er unødig knyttet opp til høyhus. Sterke fagmiljøer mener at en tett by kan oppnås uten høyhus og med stedstilpasset variasjon i byggehøyde. Høyhus har mange negative konsekvenser og fører til en fremmedgjøring og tap av byens identitet

Medvirkning og demokrati

Kommuneplanen er et svært omfattende dokument, og dens gjennomføring får store konsekvenser for innbyggerne. Til tross for en del tiltak for å gjøre planen kjent, råder det svært liten kunnskap om planens innhold og konsekvenser. Dette utgjør en stor demokratisk utfordring.

NOA motsetter seg at en del tiltak skal slippe å utarbeide reguleringsplan. En del viktige hensyn, herunder naturverdier framkommer sjelden fullt ut i kommuneplanen, og skal derfor fanges opp gjennom reguleringsplanprosessen. Ved å gå direkte til byggesak svekkes muligheten for demokratisk medvirkning. Også de lovpålagte vurderingene etter naturmangfoldlovens kapittel II bør gjennomføres i forbindelse med reguleringsplan.

Medvirkning i den konkrete politikktutforming. NOA vil som et eksempel til etterfølgelse peke på de prosessene som den tidligere Friluftsetaten gjennomførte i forkant av Bystyrets vedtak om mål og retningslinjer for kommuneskogene. Gjennom flere år arbeidet et utvalg bestående av alle interesseorganisasjonene seg gjennom saksområde for saksområde og fram til et resultat som all godtok, og som Bystyret sluttet seg enstemmig til da det kom til politisk behandling. Arbeidskrevende for etaten, men med en folkelig forankring som har styrket

kommunens legitimitet i Markaforvaltningen vesentlig. Andre sektorer bør gjennomføre tilsvarende prosesser.

Byen

Arealbruk

Areal er en begrenset ressurs. Historisk har Oslos vekst medført nedbygging av noe av landets rikeste matjord i løpet av hundre år. På den annen side har Markagrensa bidratt til at denne veksten ikke har est videre ut skogområdene rundt byen, og på den måten bidratt til en viss konsentrasjon. Konsentrasjon er stikkordet for en bærekraftig byutvikling. Samtidig må en byutvikling i retning av en tettere by gjennomføres på måter som bidrar til gode bo- og miljøforhold for innbyggerne.

Arealbruken er også avgjørende for hvilke transportløsninger som er mulig. Tett, konsentrert utbygging forenkler satsing på kollektivtransport, sentral plassering av de store arbeidsplassene ved kollektivknutepunktene likeså. En ubalanse i utnyttelsen av T-banenettet, tilsier en satsing på fortetting i knutepunkt langs T-banen i de vestlige delene av byen og i nabokommunen Bærum. En slik fortettingsstrategi i de vestlige bydelene savnes i planforslaget.

Biologisk mangfold er knyttet til artenes levesteder. Levesteder fordrer egnet areal. Ønsker kommunen å nå de fagre målsettingene om å bevare det biologiske mangfoldet, må man i større grad sette av plass til mangfoldet, og arealene som settes av må få den forvaltning og skjøtsel som gjør at artene overlever.

Tett by fordrer mange, gode og varierte grønne lunger: Grønne lunger må erverves og sikres, og de må beskyttes mot dispensasjoner og midlertidige anlegg. Bytrærne må sikres og det må legges planer for nyetablering av tapt trevegetasjon

Anlegg for idrett og aktivitet som ikke historisk eller naturlig hører hjemme i Marka, og som kommunen ønsker, må gis areal i byggesonen. Idrettshaller og større anlegg må alltid legges i byggesonen. Plasser for slike anlegg må reguleres i kommuneplanen.

Arealbruken i byggesonen må tilfredsstillende alle disse kravene: Eksisterende verdifull natur må gis plass. Grønne lunger for dagens og morgendagens innbyggere må sikres, det må gis plass til nye bytrær. Plass må også reserveres i byggesonen for idrettsanlegg som ikke hører hjemme i Marka. Og byens identitet og karakter må bevares.

Når disse basale verdiene er sikret, må man diskutere bruken av byggearealene; fordeling mellom næring og bolig; arealenes egnethet for ulike formål i forhold til eksisterende og planlagte transportløsninger; utnyttelsesgrad og byggehøyder må varieres og stedstilpasses.

Forutsatt ivaretagelse av momentene over, støtter NOA utviklingsstrategien «innefra og ut», dvs offentlig satsing på utvikling av områdene rett utenfor indre by. NOA mener også knutepunktutviklingen i ytre by er et godt grep.

I indre by, særlig innen gangavstand fra jernbanestasjoner, T-baneholdplasser og Bussentralen, må arealene forbeholdes lokalisering av bedrifter med mange ansatte, slik at forholdene best mulig legges til rette for bruk av kollektiv transport til arbeidsreiser.

Tett by – hvordan?

NOA støtter hovedgrepet med fortetting av byen, både i indre by og i utbyggingsområder knyttet til T-banestasjoner i ytre by. Både for å husholdere med areal og for å redusere trafikkarbeid generelt og bilkjøring spesielt er en slik konsentrasjon nødvendig.

Imidlertid er ikke tett byutvikling synonymt med høyhus. Høyhus har en rekkes uheldige effekter på lokalklima, vind- og solforhold. Mange mener også at konsentrert høyhusbebyggelse virker fremmedgjørende. En rekke europeiske byer har større tetthet enn det vi planlegger for i Oslo, uten å ty til høyhusbebyggelse. Oslos amfi-form begrenser også *hvor* høyhus kan legges, uten å svekke dette landskapsmessige hovedtrekket.

En tett by må ha bo- og miljøkvaliteter som medfører at folk har lyst til å forbli boende. Det viktigste miljøaspektet i så måte er tilstrekkelig og kvalitativt gode uteområder i nærheten av boligen.. Krav om å sette av areal til parker og grøntområder ved større utbygginger, og rekkefølgebestemmelser som gir utbygger egeninteresse av å finne gode miljøløsninger, er gode grep i så måte. Men nivåene er satt uheldig lavt; både på områdenes størrelse og maksimumavstand fra bolig. Også bebyggelsens utforming og plassering er avgjørende for trivselen.

Grønn by – hvordan?

Vern av alle naturtyper

Naturen innerst i Oslofjorden er landets absolutt rikeste, som følge av et meget godt jordsmonn, dannet av sedimentære bergarter fra kambrosilur, og et godt lokalklima, både med

hensyn til nedbør og temperatur. Dette medfører spesielt rike vegetasjonssamfunn, som igjen gir grunnlag for en stor variasjon av dyr, fugler og insekter. Oslo har et stort ansvar for å bevare dette rike mangfoldet, og en av kommuneplanens mange viktige oppgaver er å stagge utbyggingsiveren i de biologisk viktigste områdene.

I Oslo er det registrert såkalte naturtyper, som er områder med helt spesielle kvaliteter for naturmangfold. Disse er mange, men i hovedsak svært små. Et økologisk prinsipp sier at verdien av slike områder øker med størrelsen og med sammenhengen til andre områder. Det er i Oslo behov for en enda bedre sikring av naturtypene, utvidelse av områdene og sammenknytting av flere områder, i tillegg til finne fram til enda flere områder. NOA foreslår som et minimum at alle registrerte naturtyper i Oslo kommune, både i byggesonen og i Marka, innarbeides i kommuneplanen som områder som skal sikres mot tiltak i kommuneplanen.

Kunnskapsgrunnlaget må utvides og tilgjengeliggjøres

Kunnskapen om biologisk mangfold og naturverdier er relativt godt i Oslo, som følge av nærheten til univertitetene i Oslo og på Ås. Imidlertid er det ganske tilfeldig hva som er registrert og dokumentert. Kommunen bør i forbindelse med kommuneplanen gjennomføre supplerende registreringer av naturtyper og verdivurdere eksisterende områder på nytt.

Kunnskapen om naturmangfoldet må også gjøres lettere tilgjengelig, både for byggesaksbehandlere og planleggere, men også og for det brede publikum, på nett og papir. I all offentlig forvaltning av areal bør det være en selvfølge at en starter prosessene med å studere de registrerte naturtypene og gjennomfører de pålagte vurderingene etter naturmangfoldlovens kapittel II.

Blå-grønn struktur må utvides og knyttes sammen

Kommuneplanen er det rette stedet for å planlegge den langsiktige utviklingen av grøntstrukturen. Byplanlegger Hals' geniale grep med sammenhengende grøntkorridorer fra fjorden, gjennom byen og opp i Marka er dessverre gått tapt, og de grønne områdene er sterkt fragmentert. Det må være et mål å reetablere sammenhengen i grøntstrukturen, om enn på lengre sikt enn i denne kommuneplanperioden. Dette kan gjøres ved å gi viktige sammenbindingsområder en egen farge for framtidig grøntområde, slik at alle framtidige bygge- og anleggsarbeider må vike for grøntformålet. Der en slik strategi ikke er ønskelig, må det i det minste etableres sammenheng gjennom å utvide gateløp og foreta allé-beplantning eller etablere trerekker i disse.

Bytrær må gis beskyttelse

Oslos grønne preg skyldes i stor grad alle restene av den opprinnelige trevegetasjonen og trær etablert som en del av bykulturen tidlig i forrige århundre. Dette mangfolde og rikdommen av trær er nå sterkt truet, ikke så mye på offentlig grunn, som på privat. Hele kvartaler ribbes for store trær, og stedets identitet forandres radikalt. Skal Oslos grønne renommé bevares, må kommunen ta grep for å begrense avgangen av bytrær og bidra til nyetablering.

Bytrærne er særdeles viktige for biologisk mangfold, for luftkvalitet, vannregulering og for stedets og enkeltmenneskers identitet. Hvordan vi behandler trærne bør således ikke være et privat anliggende, men et offentlig kriterier – slik det er i mange europeiske byer, jfr vedlegg.

Kommuneplanens formulering om at «Trærne skal så langt det er mulig søkes bevart», må erstattes av en juridisk mer forpliktende formulering «Trær med stammeomkrets større enn 120 cm målt 1,3 meter over bakken skal bevares, og felling kan kun foretas etter godkjenning av Bymiljøetaten»

Hensikten er ikke å stanse hogst av trær som av objektive grunner bør felles, men for å forhindre at tilfeldige avgjørelser medfører at viktige og verdifulle trær i byen går tapt.

Trær av stor verdi for bymiljøet må registreres og tegnes inn for bevaring på reguleringskartene og kommende kommuneplan-kart

Oslo kommune må også søke samarbeid med interesserte miljøer med sikte på å reetablere trevegetasjon, der denne har gått tapt eller er av en slik tilstand at de vil måtte fjernes.

Transport; behov for nye grep

Med markagrensa har Oslo unngått å bli en by som eser utover. Det bidrar ikke bare til å skåne verdifulle natur- og friluftsområder, men er også viktig for å begrense transportomfanget og gjøre kollektivtransport og sykkel mer attraktivt enn det kunne vært.

Planen har et godt hovedgrep ved å legge vekt på videre utvikling av sentrale byområder, utvidelse av den tette byen i form av nye områder i nedre del av Groruddalen og transformasjon med høy arealutnyttelse med boliger/arbeidsplasser/handel rundt utvalgte kollektivknutepunkter som Skøyen, Majorstua og Storo.

Kapittelet "Vekst gjennom kompakt byutvikling- og banebasert fortetting" inneholder mange bra mål, og NOA støtter prinsippet om fortetting "innenfra og ut". Samtidig bør politikken suppleres av mål om at det må boligfortettes rundt knutepunkt på deler av banenettet med ledig kapasitet (typisk langs Kolsåsbanen og Røabanen, der det kjøres lange tog med mye

ledig kapasitet, siden togstørrelsen bestemmes av trafikkgrunlaget øst for sentrum). Dette kan gi mye "gratis" kollektivtransport for det offentlige og er viktig for å frigjøre driftsmidler som kan skape et bedre kollektivtilbud der behovet er størst.

Vi ser det som en svakhet at boligfortetting rundt kollektivknutepunkt langs T-banenettet i vest ikke er nevnt som hovedsatsing i kapitlet "Arealpotensial og behov" eller "Strategi 2030: Banebasert utvikling – satsing innenfra og ut". På arealdelen er Smedstad vist som et område for byutvikling, og det er bra, men planen bør gå mye lenger i å skape balanse i trafikkgrunlaget for T-banen.

Ved fortetting generelt mener vi det er best å fortette skikkelig med høy arealutnyttelse og gode grøntområder rundt, enn å fortette med ett hus her og ett der.

Satsing 3: Denne teksten inneholder mye bra, men det er viktig å huske på at for å hindre en vekst i biltrafikken, så kan trengs det fokus på mer enn bare kollektivtransport og sykkel. Parkeringspolitikken er ett av flere viktige virkemidler. Naturvernforbundet mener Oslo kommune har gode parkeringsnormer i Oslo sentrum og kan ikke se at det skal være mindre strenge normer for resten av kommunen. Normene for næringsbygg som gjelder for Oslo sentrum, med maksimumskrav framfor minimumskrav, bør gjelde i hele kommunen, som også er et lokaliseringsevne som kan hindre at arbeidsintensiv næringsvirksomhet plasseres usentral i forhold til attraktiv kollektivtransport.

For at målet om at veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange, er det viktig at vegkapasiteten ikke bygges ut. På flere vegstrekninger bør bilfelt omgjøres til kollektivfelt, og det må satser mer på bilfrie områder, noe om er gulrot og pisk i ett grep: færre parkeringsplasser, men bedre kår får syklister og gående. Det er viktig at arbeidet med å øke framkommeligheten for buss og trikk fortsetter.

Hovedsykkelvegenettet må realiseres snarest mulig. Disse virkemidlene understrekes også i forslaget til kommuneplan, der det i avsnittet om klimagassutslipp tas til orde for nettopp disse tiltakene, «samtidig som biltiggjengelighet reduseres».

Bygging av en ny sentrumstunnel for T-banen og forlengelse av T-bane-nettet utover i Akershus vil kunne være gode grep for å få flest mulig arbeidsreiser over på kollektivtransport. T-baneforlengelse til A-hus og ny bane fra Kolsås via Rykkinn, Sandvika og Høvik til Østerås eller knyttet til en ny Fornebobane vil kunne gi helt nye reisemønstre, som kan avlaste det forventede trafikkpresset på Oslo.

Om godsterminaler: Det er viktig at Alnabru forblir det nasjonale knutepunktet for godstransport, og at kommuneplanen bygger opp om det. Dersom det skal åpnes opp for

supplerende terminaler, må det en grundig analyse til som viser at dette bidrar til å få mer gods over på bane og sjø.

Behov for mindre bilbruk – uavhengig av om bilen forurenses

Kommunen ser ut til å ha tatt inn over seg at bruk av biler med fossile energikilder gir enorme miljøproblemer. Det kommunen derimot ikke har tatt inn over seg, er at også biler *uten* klimagassutslipp fører til både miljøproblemer og arealutfordringer, til tross for at de er bedre enn fossilbiler. Det er det minst tre grunner til:

- For det første har det vist seg at teknologiforbedringer innen transportsektoren spises opp av den generelle trafikkveksten.
- For det andre fører produksjon av biler, og produksjon av energi som brukes av biler, alltid til naturinngrep eller klimagassutslipp et eller annet sted i verden. Ny fornybar energi må brukes til erstatning av fossil energi, ikke til økning i nordmenns bilbruk. Dette betyr ikke at det er feil å satse på nullutslippskjøretøy, men at dette ikke kan komme i stedet for redusert transportbehov og høyere andel syklende og gående. Vi kan ikke finne at kommunen har noen som helst visjon om redusert transportbehov, og heller ikke at kommunen ønsker å nedprioritere veibygging. Et minstekrav må være at transporterte kilometer motorisert *per person* skal reduseres i forhold til i dag.
- For det tredje vil en vekst i privatbilisme også med nullutslippskjøretøy være arealkrevende – en tett by som Oslo har ikke plass til å bruke så mye areal på veier og parkeringsplasser.

Behov for riktig rekkefølge i utbyggingspolitikken

Planen legger til grunn at "kommunen skal ha en tydelig utbyggingspolitikk som bidrar til utviklingen av en tettere by med grønn profil" (s. 17). Skal man oppnå dette, må det være et ufravikelig krav at all utbygging skjer i riktig rekkefølge - et område må ha gangveier, sykkeltraseer og et godt kollektivtilbud med tilstrekkelig ledig kapasitet innen folk flytter inn, og offentlige tjenestetilbud som barnehager, skoler og kulturtilbud innen kort tid.

Planen legger opp til boligbygging i områder som til tider bryter grenseverdiene for NO_x og svevestøv. Særlig gjelder dette dalbunnen i Groruddalen. Her må kommunen innføre tiltak for å dempe luftforurensningen – innen folk flytter inn må det stilles krav om at luftkvaliteten i området er innenfor grensene.

For å forhindre en bilbasert utbygging og fastlåsing av miljøfiendtlige transportmønstre, må utbygging i områder utenfor normal gåavstand fra dagens skinnegående transportnett vente til ny infrastruktur er klar. Et skrekkeksempel på hvordan dette ikke bør gjøres er Fornebu, hvor utbyggingen har kommet langt, mens t-baneutbyggingen fortsatt er i det blå. Dette er et eksempel på hvordan en ikke skal styre samfunnsutviklingen.

For kommuneplanen betyr denne lærdommen at man for eksempel må la utbyggingen på Ulven vente til t-banen er bygd til Breivoll. Utbyggingen av selve Breivoll kan tidligst finne sted når det er etablert et togstopp her. Tislvarende for utbyggingen på Gjersrud-Stensrud.

Mer til kollektivtrafikk, mindre til veibygging

Forslaget til kommuneplan inkluderer ny infrastruktur for både jernbane, t-bane og trikk, men i flere tilfeller vil skinnegående transportløsninger etter planen først stå klart årevis etter at nye boligområder er tatt i bruk. Dette er uholdbart. Særlig gjelder dette t-banestrekningen Økern-Breivoll-Furuset, som i sin tur avhenger av en ny t-banering gjennom sentrum. Dette er store prosjekter som uansett vil ta tid å bygge ut. Derfor er det viktig å starte på den så fort som overhodet mulig. Vi foreslår at de forseres på bekostning av dyre, miljøfiendtlige veiprojekter. E18 Vestkorridoren må nedskaleres kraftig, både for å senke kostnadene og for å ikke legge til rette for stor vekst i biltrafikken.

Gang på gang har det vist seg at med større veier blir det mer kø. Det siste Oslo trenger er mer biltrafikk inn fra fylkene rundt. Løsningen er et godt kollektivtilbud, blant annet gjennom en ny jernbanetunnel og en ny t-banetunnel, kombinert med innfartsparkering ved kollektivknutepunkter i Akershus og kjøprising med høye satser. Bilistene må finne seg i at pengene de betaler inn i hovedsak går til utbygging av kollektivtrafikk - det gagnar dem selv, både ved at de får et mer attraktivt alternativ til bil og ved at det vil gi mer ledig plass på veiene for de som likevel betaler.

Kommunen må sørge for enighet om finansiering og trasé for ny jernbane- og t-banetunnel så tidlig som mulig i planperioden. Videre må det koste mer å kjøre inn i Oslo, og fordelingsnøkkelen mellom vei og kollektiv i Oslopakke 3 må endres så 80 prosent av midlene går til kollektivtrafikken, inkludert inntektene fra eventuelle ekstra bomstasjoner som settes opp på E18 Vestkorridoren.

Større ambisjoner i sykkelpolitikken

På side 32 trekkes andelen kollektivtrafikk fram. Det bør også være fokus på andel gang og sykling, og settes konkrete mål om hvor stor andel sykkeltrafikken skal utgjør av alle reiser. Fullføring av hovedsykkelveinettet er ikke tilstrekkelig - det må være mulig å bevege seg nesten overalt på sykkel med god tilrettelegging. Nye utbyggingsområder må ha rekkefølgebestemmelser om gangveier, samt sammenhengende sykkelvei til nærmeste punkt på hovedsykkelveinettet. Vi ser fram til kommunens kommende sykkelstrategi.

Alnabruterminalen

Transport av gods på bane sparer samfunnet for store klimagassutslipp og luftforurensning sammenliknet med om den samme transporten hadde gått på lastebiler på vei. Dette må Oslo kommune støtte opp under (jf. kommuneplanens eget mål om at miljøvennlig godstransport skal prioriteres). Myndighetens planer om kraftig økning i andelen gods på bane vil kreve større arealer enn det jernbanen har til rådighet i dag.

Det er delte meninger om hvordan godstransporten skal organiseres og terminalene lokaliseres på Østlandet. NVOØ ønsker ikke å ta stilling til dette på det nåværende tidspunkt, men mener det er avgjørende at Oslo kommune ikke gjør byutviklingsgrep som forhindrer økt andel gods på jernbanen. Inntil det finnes klare og omforente planer for hvilke arealer jernbanen trenger for økt andel gods (f.eks. alternativ terminalstruktur), må Oslo kommune legge til rette for utvidelse av Alnabruterminalen ved å unngå å omregulere og bygge ut områder innenfor og rundt terminalen, og slik hindre utviklingsmulighetene. Samtidig er det viktig at transportkrevende virksomhet som har nytte av nærhet til Alnabru ikke tvinges bort fra området, da det vil føre til økt belastning av lastebiler på veinettet i området.

Marka

Markagrensa må ligge fast

Kommuneplanen og byens politikere sier at Markagrensa skal ligge fast. Det er vi i NOA glade for. Markagrensa har ikke bare gitt beskyttelse til unike friluftslivs- og naturområder, men også bidratt til en kompakt by med mindre bilbruk og mindre transportbehov. Marka er en svært viktig del av Oslos identitet. Det er Marka folk savner, når de flytter ut av byen. Marka bidrar helt avgjørende til forebygging av helseproblemer. Friluftslivet i Marka utøves av så godt som alle (86 % av byens innbyggere oppgir å ha brukt Marka det siste året), og rekreasjonseffekten er enorm. Publikum oppgir at det er naturopplevelse og stillhet og ro som

de søker i Marka, og det kan de få, rett utenfor stuedøra eller ved å reise til gode utgangspunkter i tilknytning til kollektivtrafikken

I et eget dokument, som refereres i kommuneplanen, tas det likevel til orde for å endre Markagrensen. Dette anser NOA som et utidig angrep på Markaloven og Markagrensen, et angrep vi anser i strid med Markaloven og også i strid med enstemmig Bystyrevedtak om å verne spesielt viktige friluftsområder administrativt.

På Romsås ønskes området ved Ravnkollen innlemmet i byggesonen, mens områder i Bånkallia innlemmes i Marka. I sør ønskes områder ved Fredheim og Lysopp innlemmet i byggesonen, mot at områder i tilknytning til Gjersrud-Stensrud-området innlemmes i Marka. Dette motsetter NOA seg sterkt. På Romsås ønske man å ta et svært verdifullt og meget brukt friluftsområde og bytte ut med et lite brukt område av svært lav kvalitet for friluftsliv. Ravnkollen er registrert både som spesielt verdifullt i flerbruksplanen for kommuneskogene og som «Eventyrskog» i NOAs Markadekkende registrering av spesielt opplevelsesrike områder.

Ved Stensrud foreslås å flytte byggeområdet på nordsiden av Enebakkveien. Nordgrensen for dette området er helt vilkårlig trukket, uten noen fast, naturlige linjer i terrenget. En slik kunstig grense vil være et ølett bytte for framtidige utvidelseønsker for byggesonen. NOA mener begge forslagene er i strid med Markaloven.

Markas natur- og opplevelsesverdier må sikres

Det er naturen som er hovedattraksjonen i Marka. Samtidig er naturen og det enkle, tradisjonelle friluftslivet de svake partene i Marka. Alle andre aktører har sterke krefter i ryggen i form av næring, utstysprodusenter, sponsorer eller andre som dytter på for tilrettelegging og bruk av areal, på bekostning av fri natur og på bekostning av de som søker stillhet, ro og å komme vekk fra hverdagens stress og uro. Og hver for seg er ikke tiltakene håpløse, men i sum, og over tid, spiser de opp det som er den store verdien av å ha naturen helt inn på bebyggelsen.

Derfor trengs det en beskyttelse av natur og av friluftsområder. NOA foreslår derfor at alle naturtyper registrert i Oslo kommune reguleres til vern etter plan- og bygningsloven. Videre foreslår vi at store områder i Marka vises som hensynssoner for friluftsliv og naturvern på plankartet, med bestemmelser for skjøtsel og forvaltning som ivaretar og styrker opplevelses- og naturverdiene (jfr pbl. § 11.8.c.). Slike hensynssoner må omfatte viktige og verdifulle områder for friluftsliv og naturopplevelse og hovedstier, hovedløyper og vassdrag med 100 m vegetasjonsbelter på begge sider. I disse områdene må skogbruk kun bedrives gjennom var-som plukkhogst og anlegg forbys. Vi tillater oss å vedlegge et forslag til avgrensning.

«Aktivitetssonene» uønsket – idrettsområder ok

Forslaget til kommuneplan fremmer et konkret forslag som både er i strid med Markaloven og som går 180 grader på tvers av et enstemmig vedtak i Oslo Bystyre. Det gjelder forslaget om å legge så godt som hele hundremetersskogen og nærområdene i Marka ut som «aktivitetssoner». Dette er et for NOA uakseptabelt forslag, og vi konstaterer med glede at også samtlige av friluftsansjone som har sitt virke i Marka går mot forslaget.

I forbindelse med utarbeidelse av mål og retningslinjer for Oslo kommunes skoger ble det nedstatt et rådgivende utvalg bestående av alle interesseorganisasjonene i Marka, fra Idrettskretsen til Naturvernforbundet. Gjennom flere års arbeid arbeidet vi oss gjennom alle sider av forvaltningen og alle konfliktområder, og greide å komme fram til en konklusjon og et forslag som vi alle stilte os bak. Og som Bystyret enstemmig vedtok som nye mål og retningslinjer for kommuneskogene. Her heter det bl.a.:

«Målsetting

Ved forvaltningen og driften skal en:

- bevare skog- og jordbruksarealene og områdenes natur- og kulturverdier.
- bevare og utvikle områdene for allsidig friluftsliv, varierte naturopplevelser, ro og stillhet.
- bevare og videreutvikle et stedegent og variert dyre- og planteliv.
- bevare kulturminner og kulturmiljøer som grunnlag for opplevelse og kunnskap.
- tilrettelegge for markatilknyttede idrettsaktiviteter.
- (...)»

I retningslinjene utdypes dette:

«5.6 Friluftsliv og idrett

Oslo kommunes skoger skal være et fristed, der menneskene skal kunne oppleve naturens ro og stillhet og drive friluftsliv og idrett. Naturen, det tradisjonelle friluftslivet og Markakulturen er de svake parter som trenger beskyttelse.

- Bare aktiviteter som hører hjemme i Marka skal tillates.
- De tradisjonelle friluftsliv- og idrettsaktivitetene skal prioriteres. Nye idretter og friluftslivaktiviteter må tilpasses innenfor naturens tålegrense.
- Ved vurdering av anlegg, tiltak og aktiviteter skal en søke fram mot helhetsløsninger der enkelttiltakene settes inn i en langsiktig totalramme. Markas særpreg og miljø må bevares.
- I områder som benyttes til friluftsliv, skal støyforholdene tilfredsstillende retningslinjer for arealbruk i støyutsatte områder.
- Friluftsliv- og idrettsaktivitetene skal fortrinnsvis baseres på prinsippet om flerbruk.

- Det tradisjonelle friluftslivet i nær kontakt med naturen skal søkes tilgodesett i det meste av nærområdene.
- Større inngrep til fordel for idrett og friluftsliv skal søkes konsentrert i et mindre antall områder langs Markagrensa. Tilretteleggingen skal avta innover i Marka.
- For å bevare plante- og dyrelivet, naturforekomster eller spesielle naturkvaliteter, kan friluftsliv- og idrettsaktiviteter forbys eller begrenses i spesielle områder eller til bestemte tider.
- Områder med stor verdi for friluftslivet kan vernes som spesialområde "friluftsområde" etter PBL eller administrativt.
- (...))»

I forslaget til kommuneplan snus dette fullstendig på hodet. Her er det tilrettelegging og bruk til alle mulige formål som står i sentrum, og som det skal gjøres juridisk enklere å få til. Alt fra golfbaner, longboard og basketball og over til arenaer for ulike idretter skal erstatte natur, dagligdags friluftsliv og barns frie lek i hundremeterskogene.

Aktivitetssonene er ikke det samme som randsonen til Marka, de utgjør et belte på ca 1 kilometer av nærnaturen rundt så godt som hele byen, varierende fra noen hundre meter og opp til et par kilometer ved Sognsvann. Sonene er tegnet uten hensyn til registrerte naturverdier; rundt 80 verdifulle naturtyper er omfattet av forslaget. De tar ikke hensyn til områder med spesielle opplevelsesverdier, enten disse er registrert og kartfestet av kommunen selv eller av Naturvernforbundet, i form av eventyrskog

Dette er i strid med Markaorganisasjonenes ønsker, slik de framkommer som høringssvar til kommuneplanen.. Det er heller ikke noe publikum ønsker (2/3 sier at de kan akseptere idrettsanlegg i randsonen mellom bebyggelsen og Marka, men ikke innover i skogen. 9 av 10 sier at de drar ut i Marka for å søke naturopplevelser, stillhet og ro.)

Aktivitetssonene skal gjøre det enklere å etablere anlegg i Marka. Mens Markaloven og kommuneskogens mål og retningslinjer skal beskytte Marka og sørge for at friluftslivet ivaretas, legger kommuneplanen opp til at det er den sterkeste rett som skal gjelde. Idrett og tilrettelegging har alltid sterke krefter i ryggen. På ny kommer det enkle friluftslivet, naturopplevelsen og naturen selv under press.

Betyr det at Naturvernforbundet er mot tilrettelegging for idrett? Selvsagt ikke! Men vi står på enigheten fra Målsettingsutvalget i kommuneskogene: «Større inngrep til fordel for idrett og friluftsliv skal søkes konsentrert i et mindre antall områder langs Markagrensa. Tilretteleggingen skal avta innover i Marka.» Og det er det som er gjennomført, med NOAs støtte, med regulerte idrettsområder ved Grønmo, Skullerudstua, Linnerudkollen, Grefsenkeliva/ Trollvannskleiva, Langsetløkka, Wyllerløypa/Tryvannskleiva og ved Bogstad. Og hele Sognsvannsområdet er tilrettelagt for et bredt spekter av aktiviteter. I tillegg er flere viktige traséer etablert eller vedtatt etablert. Man har kort og godt funnet en balanse mellom tilrette-

legging og anlegg på den ene siden og allmennhetens friluftsliv på den andre – en balanse som kommuneplanen ikke må rokke ved, men heller videreutvikle gjennom å konsentrere anleggskrevende aktiviteter nettopp i disse avsatte områdene.

Sørkedalen er et viktig kulturlandskap i Marka

NOA går mot forslaget om å etablere ytterligere hustun i Sørkedalen. Disposisjonsplanen ble i sin tid laget som en plan for å sikre Sørkedalens ungdom en mulighet til å bli boende i hjembygda. Da klausulen om fortrinnsrett for bygdas egne ble fjernet, og utbyggingen kommersialisert, var det svært få, om noen av bygdas egen ungdom som hadde råd til å bosette seg i de nye hustunene. Hovedhensikten, som Markaorganisasjonene støttet, eller i alle fall ikke motsatte seg, ble ikke oppfylt, selv om det allerede er reist flere hustun enn det som opprinnelig ble planlagt.

Hustunene begrunnes med å opprettholde miljøet i bygda; butikken, skolen og barnehagen. NOA kan ikke se at ytterligere utbygging i den skalaen som foreslåes skal makte å nå slike målsettinger. Samtidig ødelegger de et kulturlandskap av nasjonal verdi og skaper et samfunn mer bilavhengig enn noen annen del av byen. NOA mener Sørkedalens kulturlandskap må vernes, fra Ankerveien ved Voksen, til Slora og Ospeskog.

LNF-områdene må differensieres

Med revisjonen av plan- og bygningsloven i 2008 fikk kommunene nye muligheter for å styre utviklingen. Til da var 2/3 av nær sagt alle kommuneplankart ensfarget grønt; LNF-områder, uten mulighet til skille mellom de ulike og vidt forskjellige interessene. Men «hensynssoner» har man en helt annen mulighet for å styre arealbruken i utmarka.

Oslomarkas største verdi er som rekreasjonsområde for byens befolkning, og skjøtselen av området må innrettes for at flest mulig får best mulig opplevelser og mulighet til helsebringende friluftsliv. Det fordrer en helt annen skogskjøtsel enn i dag. NOA foreslår at LNF-områdene i Oslo differensieres vha. hensynssoner, slik at viktig natur får sin egen hensynssone, friluftslivets kjerneverdier en annen. Som nevnt ovenfor, tillater vi oss å komme med et kartfestet forslag til slik inndeling (vedlagt).

Fjorden for alle

Det er utrolig lite strandareal per innbygger i Oslo. Desto viktigere at de eksisterende arealene forvaltes best mulig. En del områder er heldigvis opprettet som verneområder for å sikre

sjelden natur. Og den grønne delen av Bygdøy har fått en verneplan som ivaretar kultur-, natur- og opplevelsesverdiene.

NOA motsetter seg at hytteøyene (Lindøya, Bleikøya og Nakholmen) vises som byggeområde på arealkartet. Det er gjennom det siste tiåret gjennomført en rekke ulovligheter på øyene, i form av påbygg, oppføring av ulovlige anneks, ulovlig innlegging av vann og kloakk, hogst av siktlinjer i verneområde mm. Regulerte ferdselseårer er sperret og området her fått et mer privat preg, i strid med både statlige og kommunale ønsker.

Så godt som alle hyttene står på bygslet tomt, men grunneieren, Statsbygg, håndhever ikke det regelverket som en gang var etablert, og det virker som om samtlige ulovligheter som blir meldt inn blir henlagt av kommunen.

En slik uheldig utvikling fortjener harde reaksjoner, ikke ytterligere privilegier.

Medvirkning

I forslaget til kommuneplan foreslås lettelsener i byggesaksprosessen ved at man i noen tilfeller kan hoppe over reguleringsplan. Vi er alle lite glade i overflødig byråkrati. Men medvirkningen i planarbeidet og de tre nivåene i pbl er etablert for å sikre medvirkning, hele loven er en forbilledlig del av demokratiet, der alle kan få si sitt om utviklingen av hjemstedet. Fjerning av reguleringsplan er selvsagt en forenkling, men også en reduksjon av påvirkningsmulighetene for allmennheten og interesseorganisasjonene. De i naturmangfoldloven pålagte vurderingene etter lovens kapittel II hører naturlig hjemme i reguleringsplanfasen. Dersom forslaget vedtas, må det klarlegges på hvilke nivå disse vurderingene skal foretas. Desto nærmere utbyggingsfasen en slik vurdering kommer, desto større sjanse er det for at vurderingen blir ignorert til fordel for utbyggingsinteressene og det de allerede har nedlagt av ressurser.

Oppsummering av forslag og krav knyttet til planens juridisk bindende regler (bestemmelser og retningslinjer)

- Kommuneplanens bestemmelser, § 2.1.: Bevaring av kommunens rike, men sårbare biologiske mangfold må være en del av planens formål
- Bestemmelser, § 3, Plankrav: Det må stilles som et plankrav for Gjersrud-Stensrud – utbyggingen og utbygging av dalbunnen i Groruddalen at T-bane etableres og er tilgjengelig samtidig med at de første familiene flytter inn i de nye bydelene.

- § 3.2, punkt 1: Biologisk mangfold må medtas i opplistingen av hensyn som skal utløse krav om reguleringsplan.
- § 3.2., punkt 2. Reguleringsplan er blant de viktigste arenaene for medvirkning og for å ta vare på grønne verdier. Forslaget om å unnta enkelte utbyggingsformer fra kravet om reguleringsplan kreves strøket. Tiltak som unntas kravet til reguleringsplan vil ikke kunne pålegges rekkefølgebestemmelser etter § 5.1.
- Kravet til blågrønn faktor (retningslinjer til § 4.2. og 6.2.) må omgjøres fra å være retningslinjer til juridisk bindende *bestemmelse*.
- Kravet til stille områder (§ 7.1, punkt 4) må skjerpes, slik at ny virksomhet eller utvidelse av gammel ikke tillates, dersom det påvirker sonen negativt.
- Marka må tas med i oppregningen av områder der antennemaster forbys (§7.5).
- Siden belastningen på naturmangfoldet må forventes å øke fra et allerede uakseptabelt nivå ved fortettingen av byen, må kravene i § 7.6 skjerpes vesentlig: Områder med registrerte naturverdier av alle kategorier må bevares urørt og tiltak som kan forringe verdiene ikke tillates (§ 7.6., punkt 2).
- Det må innføres et nytt punkt 4 under § 7-6 om eksisterende trevegetasjon: «Eksisterende trær i byggesonen med stammeomkrets større enn 150 cm målt 1 meter over bakken tillates ikke felt uten etter godkjenning av Bymiljøetaten.»
- Spredt boligbebyggelse i Sørkedalen, § 10.1, punkt 2 er i strid med Markaloven og kreves tatt ut i sin helhet.
- Nytt punkt under § 10.1. Marka: Vegetasjonsbelter langs vassdrag (jfr vannressursloven, § 11). Tiltak av alle slag skal unngås i vegetasjonsbeltene til Marka-vassdragene. Vegetasjonsbeltenes bredde skal være minimum 30 meter langs hovedvassdragene og 15 meter langs sidebekker. I vegetasjonsbeltene er det tillatt å ta ut enkelttrær inntil 20 % av stående kubikkmasse før tiltaket.
- Nytt punkt under § 10.1. Marka: Det innføres hensynssoner (pbl, § 11.8) med særlige hensyn til bevaring av naturmiljø innenfor LNF-området. Innenfor disse tillates ikke tiltak som kan redusere natur- eller naturopplevelsesverdiene, dog kan skogbruk som etterlater et stabilt, kontinuerlig skogbilde tillates. Kart med forslag til slike hensynssoner ettersendes.
- Skar leir (§10.4. punkt 4). Kun vernede og verneverdige bygninger (gul liste) bevares, resten av bygningsmassen saneres.

- «Aktivitetssone» (§ 10.1, punkt 5) tas ut i sin helhet. Forslaget strider mot Markaloven, enstemmig vedtak i bystyret og er i strid med publikums ønsker. Samtlige Markaorganisasjoner går mot denne sonen, og anbefaler å bygge videre på de idrettsområdene som allerede er etablert i kommuneskogene. Forvaltningen av kommunens egne arealer er fastsatt etter et langvarig og grundig arbeid, der alle organisasjonene var involvert, og som førte til anbefalinger som alle kunne akseptere, og som bystyret vedtok enstemmig. Tukling med dette kompromisset aksepteres ikke.
- Som en følge av punktet over, må retningslinjer for aktivitetssonene utgå.
- Turdrag (§ 10.1., punkt 6. Da tilrettelegging for friluftsliv er tillatt etter Markaloven, og alle forslag om slike traséer uansett også må behandles etter Markaloven, ansees dette punktet overflødig, og kreves tatt ut. Forslaget er for øvrig for dårlig presentert til en offentlig høring, med visning kun på kart uten detaljer og i liten målestokk. Dersom vårt primære standpunkt om at punktet sløyfes tas til følge, vil NOA gi sin støtte til høringsuttalelsen fra Østmarkas Venner, som går mot at det anlegges helårstrasé gjennom kulturlandskapet på Dølerud i verneområdet ved Spinneren .
- Byggehøyder (§ 11.1.). Teksten til retningslinjene må endres, slik at byggehøyden varieres og tilpasses områdets plassering i byens amfi-formede landskap og viktige strøks- og bygningsmessige identitetsmarkører. For eksempel er en økning av byggehøyden langs Karl Johans gate opp mot retningslinjenes maksimalhøyder helt uakseptabel.
- Grøntstruktur (§ 12.1., punkt 1). Teksten forslås endret, slik at bevaring av biologisk mangfold overordnes bruksaspektet i bestemmelsen. Alle registrerte naturverdier må bevares, og det må søkes å utvide arealet av grønntstrukturen i tilknytning til de registrerte naturverdiene, slik at også bruken av områdene ivaretas.
- § 13.3. Vassdrag. Se forslaget om å fastsette vegetasjonsbelter etter vannressurslovens § 11 for vassdragene i Marka.
- Randsoner til vassdragene i byggesonen. For å ivareta naturverdiene i tillegg til sonenes tilgjengeliggjøring for publikum, foreslås bredden på sonene øket til 30 meter langs hovedvassdragene og 15 meter langs sidebekkene.